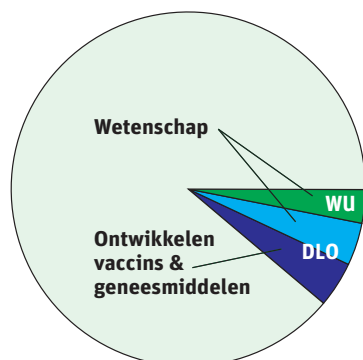

DLO GEBRUIKT 46.000 PROEFDIEREN

- Nieuwe ziektes zorgen voor toename proefdieren.
- Sterke stijging bij vissen, door opkomst van kweekvis-industrie.

Muizen, vissen en kippen, dat zijn de belangrijkste diersoorten die door DLO-instituten gebruikt worden voor wetenschappelijk onderzoek. Met de begin februari verschenen notitie Proefdiergebruik bij Wageningen UR geeft DLO voor het eerst openheid over de aantallen die worden gebruikt. Dat zijn er 46.000 per jaar, ruim tweemaal zoveel als de universiteit. Navraag leert ons ook met welke trends en

Wageningen UR gebruikte in 2011 11 procent van Nederlandse proefdieren

ontwikkelingen het proefdieronderzoek van DLO te maken heeft.

Opmerkelijk is vooral de grote toename van het aantal vissen in experimenten. Dat aantal steeg in twee jaar van ruim 4.400 tot 17.000. Daarmee is de vis nu het meest gebruikte proefdier van DLO. Dat komt door de opmars van kweekvis. Aquacultuur is een nieuwe, snelgroeiende tak van de bio-industrie. Dat leidt tot contractonderzoek naar optimale huisvesting en productie. Dit onderzoek vindt plaats in IJmuiden en tegenwoordig vooral in Yerseke.

MEXICAANSE GRIEP

Daarnaast gebruikte DLO in 2011 uitzonderlijk veel muizen: bijna 16.000, tegen gemiddeld 9.000 in de jaren daarvoor. Die stijging zit hem volgens Paul Kroon, de proefdierdeskundige van DLO, in het influenza-onderzoek. De uitbraak van vogelgriep en de Mexicaanse griep hebben geleid tot diagnoses van verschillende stammen en het zoeken naar een universeel vaccin. Daarbij worden muizen gebruikt: de wet schrijft voor dat nieuwe middelen eerst op knaagdieren getest worden.

Van oudsher worden bij dierziekte-instituut CVI in Lelystad ook veel muizen gebruikt om bij

watervogels de diagnose botulisme te stellen. Dat aantal is de afgelopen twintig jaar wel fors gedaald: van 15.000 in de jaren negentig naar 8.000 per jaar nu. Voorheen werd elke dode watervogel getest op botulisme, nu is dat niet meer nodig.

De hoeveelheid kippen is ook flink afgenomen, van 17.000 in 2009 naar 8.000 in 2011. Livestock Research, het DLO-instituut voor veeteelt, heeft veel pluimveeonderzoek afgestoten aan Schothorst, een kennisinstituut voor diervoeding in Lelystad. **GvC**

65 Duizend, is dat veel?

DLO en universiteit samen gebruikten in 2011 65.000 proefdieren. Wat vindt directeur Marja Zuidgeest, directeur van de stichting Proefdiervrij, van dit getal? 'Ik vind het moeilijk om dit af te zetten tegen andere instellingen, maar 65 duizend vind ik wel heel veel. Het Erasmus medisch centrum gebruikt 48.000 dieren. Bij andere grootverbruikers denk ik aan TNO en het RIVM, hoewel we daar de getallen niet van kennen.' Door de jaren heen kruipt het aantal proefdieren bij DLO langzaam omhoog, vertelt Paul Kroon. Als proefdierdeskundige voor DLO adviseert hij bij de beoordeling van aanvragen voor dierexperimenten. 'Het is daar een steeds terugkerende vraag. Kan het af met minder dieren?' Soms lukt dat. Toch daalt het aantal dierexperimenten niet. Kroon: 'We hebben te maken met

uitbraken van nieuwe ziektes, waar we nog nooit van gehoord hadden, zoals Q-koorts en Smalolenberg. Andere ziektes rukken op, het Westnijlvirus zat in Noord-Afrika maar is al aangetroffen in Italië en Spanje. De maatschappij wil dat we er onderzoek naar doen.' Dat levert volgens Kroon een spaagaat op. 'Enerzijds eist de consument honderd procent veiligheid, anderzijds zegt ie dat we niet zoveel dieren moeten gebruiken. Dat is een enorm dilemma.' Zuidgeest ziet die tegenstelling niet. 'De maatschappij wil veilige producten, maar zonder proefdieren. Dat kan, want er zijn meer wegen die naar Rome leiden. Vijftig jaar geleden hadden we 500 rhesusapen nodig voor de productie van poliovaccins, nu doen we dat zonder apen.' **GvC**

BIJEEN OM DE BIJEN

De arena van Impulse zit maandag 4 februari net na twaalfen redelijk vol. 'Een discussie naar aanleiding van de actualiteit', moet het volgens voorlichting worden. Een mooie gelegenheid om Wagenings bekendste bijenonderzoeker Tjeerd Blacquièere eens aan de tand te voelen. Zit hij als onderzoeker bij Bayer op schoot? Onzin, vindt Blacquièere zelf. Maar hij krijgt dat beeld maar niet rechtgezet. 'Ik kan nog geen pak koffie kopen in de supermarkt of ik word daar op aangesproken.' Aanleiding voor de bijeenkomst is uiteraard de Zembla-uitzending Moord op de honingbij (II) van anderhalve week eerder, waarin het Wageningse bijenonderzoek (andermaal) in een kwaad daglicht werd gesteld. De bijengroep zou omwille van de insecticidenindustrie de rol van neonicotinoiden op de bijensterfte onderschatten. **RK**

